

meest wonderlijke methodes geschieden de mutilaties. Bij een mijner patiënten genas een ongeneeselijke, sinds jaren bestaande conjunctivitis in enkele dagen, nadat ontdekt was, dat zij 's avonds een stukje kurk onder het ooglid schoof.

Het is niet mijn doel tegen Lourdes te velde te trekken. Wij moeten blijde zijn, dat er een oord in de wereld is, waar zoovele genezingen tot stand komen, waar zoovele invaliden hun krukken konden achterlaten. Maar daar HOFFMAN het klinische geval aan ons mededeelt, kan het nut hebben de zaak ook eens van een ander standpunt te bezien. „Du choc des opinions jaillit la vérité”. En de waarheid te benaderen is toch ons aller streven.

Ik vergat nog mede te deelen, dat de ervaring, die mijn patiënt in de aard-beziekwekerij opdeed, mij wel verheugde doch niet verbaasde, omdat collega COENEN na een neurologisch onderzoek, dat verricht werd onmiddellijk, nadat de verlamming vastgesteld was, de uitspraak deed, dat het een functioneele verlamming was.

Haarlem, 24 September 1924

C. W. J. WESTERMAN.

TROPISCHE SPRUW EN PERNICIEUSE ANAEMIE.

In het artikel onder bovengenoemden titel van de hand van VAN DER SCHEER, verschenen in No. 12 van dit *Tijdschrift*, is deze zoo vriendelijk mijn naam te noemen in verband met de deficientie-hypothese. Het zij mij vergund op een kleine onnauwkeurigheid in dit artikel te wijzen, die toch volgens mijn meening van gewicht is. VAN DER SCHEER zegt op bldz. 1480, dat ik de hypothese voorai grondvestte op de resultaten, die ik verkreeg door een behandeling met passende diëten bij *lichte gevallen*. Ik wil de aandacht erop vestigen, dat ik herhaaldelijk betoogd heb, dat met deze diëten genezing wordt verkregen in *nagenoeg alle gevallen, ook bij de allerzwaarste*.

's-Gravenhage, 25 September 1924.

C. ELDERS.

ZIJN INFLUDO, BIODORON EN SCLERON KWAKZALVERS MIDDELEN?

Het Rijksinstituut voor pharmacologisch onderzoek te Leiden in zijn *Mededeelingen* no. 7, noemt op grond van scheikundig onderzoek van infludo, biodoron en scleron, deze praeparaten kwakzalversmiddelen. Het zij mij veroorloofd hier tegen op te merken:

1. Betreffende het onderzoek van infludo: Het instituut gebruikte volgens opgave 5 cM³ infludo; deze bevatten volgens berekening 0.041 mgr. phosphor. Gebruikte het Instituut een methode, waarmee een zóó geringe hoeveelheid phosphor aan te toonen is? Bij de bewerking, gekozen door het Instituut, verdampt de vrije phosphor bij de destillatie. Het is mogelijk bij gebruik van ongeveer 50 cM³ infludo den phosphor aan te toonen: *a.* bij versche praeparaten in het destillaat; *b.* bij oude praeparaten in het residu (Ph. oxyde); oxydatie met chloorwater, aantoonen met molybdeen-zuur-ammonium en salpeterzuur. Over nadere methodiek geef ik gaarne inlichtingen.

2. Betreffende biodoron: Dat „de aanduiding kiezelzuur-zwavel-ijzer-paeparaat een anderen indruk geeft, dan met de werkelijkheid overeenkomt”, is een kwestie van opvatting; de bewering, dat het zeker geen middel tegen migraine is, mist de zekerheid van de klinische proefneming; de reclame van den fabrikant is gegrond op een casuïstiek van ruim twee honderd gevallen van de klinisch therapeutische instituten te Stuttgart en Arlesheim.

3. Betreffende scleron: Volgens den fabrikant is het een sterk verdund loodpraeparaat (literatuur sinds ruim een jaar verkrijgbaar bij het filiaal te Amsterdam). Het praeparaat is hetzelfde als sclerodoron — in den handel gebracht door het klinisch therapeutisch instituut te Stuttgart — waarvan in October 1922 is opgegeven: Loodgehalte 10⁻¹³ pCt..

Door de analyse van het Instituut voor pharmacologisch onderzoek acht ik de benaming kwakzalversmiddelen niet gemotiveerd.

's-Gravenhage, 24 September 1924.

R. VAN HOUTEN, arts.